

Oranjekerk Amsterdam

DRIEWERF ORANJE

KERK
MENSEN
PROFESSIONALS
UITDAGINGEN



INFORMATIEDOCUMENT VOOR HET BEROEPINGSWERK
VAN WIJKGEMEENTE ORANJEKERK
2023-2024

PROTESTANTSE KERK AMSTERDAM

DRIEWERF ORANJE is door meerdere mensen geschreven en geredigeerd en gaat gepaard met de 'Startnotitie: Buurtgericht werken vanuit de Oranjekerk' en de notitie 'Gegevens wijkgemeente Oranjekerk'. De wijkkerkenraad heeft op 18 januari 2024 de definitieve versie vastgesteld.

INHOUDSOPGAVE

§ 1

DE ORANJEKERK

: een dynamische plek

§ 2

DE MENSEN

Geloofsgemeenschap, buurtbewoners, bezoekers en huurders

: onze missie

§ 3

DE PROFESSIONELE INZET

Onze opdracht, opdracht predikant, opdracht beheerder

§ 4

DE PREDIKANT

Opdracht, profiel, competenties en vaardigheden,
werken in teamverband, wonen en werken

§ 5

ONZE UITDAGINGEN

'Kerk en wereld samen' (Lied 993), bescheidenheid als kracht

: een volgende fase

§ 1 DE ORANJEKERK : een dynamische plek

De **Oranjekerk** is een dynamische, gastvrije en aantrekkelijke plek in Mokum. Zij herbergt een bescheiden, actieve geloofsgemeenschap.

Het is onze overtuiging dat de **Oranjekerk** een unieke plek is – het ‘hart van De Pijp’ –, die ruimte kan en moet bieden aan een actief gebruik op alle dagen van de week. Vanuit deze overtuiging heeft een professioneel beheerder in samenwerking met de wijkpredikant een sociale ondernemerschap binnen de **Oranjekerk** opgebouwd dat organisch is gegroeid, goed loopt en waarbij op uitbreiding wordt ingezet.

Alle kerkelijke tot en met niet-kerkelijk activiteiten willen we continueren; zij zijn dragend voor de toekomst van de geloofsgemeenschap en dienstbaar aan buurtbewoners en bezoekers.

De visie die we daarbij hebben ontwikkeld, ondersteunt de opdracht die we voor ons zien: van betekenis zijn voor mensen. Daarbij onderscheiden we drie aandachtsvelden waarop mensen elkaar ontmoeten, aandachtsvelden die elkaar geregeld overlappen.



§ 2 DE MENSEN Geloofsgemeenschap, buurtbewoners, bezoekers en huurders : onze missie

2.1 Geloofsgemeenschap

Wij zijn...

De **Oranjekerk** is als een herberg voor onze geloofsgemeenschap, als een plek waar iedereen welkom is. Wij zien onszelf als trouw en gastvrij, vitaal en creatief, veelkleurig en inclusief, en als het om geloof gaat nuchter en wat verlegen. We beleven de viering op zondagmorgen als de kern van het gemeenschapsleven; de viering is een moment voor opladen, inspiratie opdoen, gemeenschap ervaren. De meesten van ons zijn actief betrokken bij kerkelijke dan wel niet-kerkelijke activiteiten. Veel gemeenteleden hebben sinds lang een band met de **Oranjekerk**. Bij de kerkdiensten zien we wekelijks nieuwe gezichten veelal van mensen die zomaar een keer naar binnenlopen. De opbouw van onze gemeente laat een redelijke spreiding over de meeste leeftijdsgroepen zien. Zie voor aanvullende informatie de aparte notitie ‘Gegevens wijkgemeente Oranjekerk’.

...deel van de samenleving...

Onze wijkgemeente omvat de stadswijk De Pijp en een klein deel van de Rivierenbuurt. Niet ieder betrokken gemeentelid woont nog binnen de grenzen van de wijkgemeente. De band tussen kerk en wijkbewoners is in de loop der jaren dun geworden. Wat blijft zijn de contacten met organisaties en individuen die via de verhuur van de verschillende ruimtes lopen.

Om van betekenis te kunnen zijn onderscheiden we drie aandachtsvelden waarop mensen zich bewegen: buurtbewoners, bezoekers en huurders, en geloofsgemeenschap. We geloven – en merken af en toe – dat de wisselwerking tussen de drie aandachtsvelden kansrijk, verrassend en inspirerend is. De komende jaren zullen we inzetten op nieuwe aandacht voor de mensen die onze burens zijn: de buurtbewoners.

...met een missie

Wij geloven dat we vanuit onze geloofstraditie van betekenis zijn voor mensen, voor de samenleving. Onze missie is om wat we op zondagmorgen samen vieren – Gods liefde, barmhartigheid en rechtvaardigheid – concreet te maken. Die drie kernwoorden vertalen we naar: aandacht voor elkaar, zorg voor wie een ander

nodig heeft, en het opkomen voor wat mensen tot hun recht doet komen. Al blijft dat een zoektocht: we zien onszelf als deel van de samenleving, we vermoeden dezelfde vragen te hebben als iedereen, en als ieder ander zoeken we naar zingeving en gemeenschap. Ook de zorg voor de aarde heeft onze aandacht. We zien dat als de vertaling van gerechtigheid, en maken dat concreet bijvoorbeeld in de inrichting van de bijbelse tuin de Oranjehof, bij motiverende gespreksbijeenkomsten, en door doordacht duurzaam te handelen in veel van wat wij doen.

2.2 Buurtbewoners

De vroegere arbeiderswijk met zijn kleine appartementswoningen die De Pijp was, is in een kwart eeuw tijd veranderd in een woonwijk voor welgestelden. Koop- en huurprijzen liggen hoog. De bewoners zijn relatief jong: vijftig procent van de bevolking is 40 jaar of jong resp. ouder. Onder de bewoners bevinden zich jonge ouders die de buurt met kinderwagens en bakfietsen een springlevend karakter geven. Het gemiddelde opleidingsniveau ligt hoog. De wijk huisvest een grote groep arbeidsmigranten van westerse afkomst. Op straat kunnen veel talen worden waargenomen. Naast de mensen die als YARVIS (young, attractive, rich, verbal, intelligent, social) herkenbaar zijn, wordt de buurt bewoond door mensen die er al langer wonen, veelal met lage inkomsten, weinig sociale contacten en beperkt in hun mogelijkheden.

Wie al jaren in De Pijp woont, heeft de wijk zien veranderen, met verlies van de cohesie van de oude stadsbuurt. Wat daarvoor in de plaats is gekomen, is een volstrekt nieuwe dynamiek, zichtbaar aan een breed scala aan kleine winkels, horeca, sociaal-culturele voorzieningen en scholen, een hoge frequentie van verhuisactiviteiten, en als gevolg van het wegvallen van de vroegere saamhorigheid van de buurt de ervaring van vervreemding bij oudere buurtbewoners. Onderzocht is dat zeker vijftig procent van de bewoners van De Pijp boven de 18 jaar met enige vorm van eenzaamheid te maken heeft, en dat het voor veertien van deze vijftig procent gaat om een ernstige vorm van eenzaamheid. Opmerkelijk gegeven is ook de aanwezigheid van centra en shops op het gebied van meditatie, zen, yoga. We zijn ons ervan bewust dat we vanuit de **Oranjekerk** voor niet-kerkelijk betrokken buurtbewoners geen aanbod hebben op het gebied van zingeving en levensvragen.

Ook in het deel van de Rivierenbuurt dat bij onze wijkgemeente hoort, wonen enkele gemeenteleden. Deze wijk heeft ook gezinnen met opgroeiende kinderen. Bij het wegvallen van de cohesie-structuren tijdens de laatste dertig jaar is de band van de kerk met ook dit deel van de stad losser geworden. Kerk en buurt vragen ook hier om nieuwe impulsen voor het vruchtbaar maken van de wisselwerking tussen geloof en samenleving.

We verwijzen hier naar de aparte 'Startnotitie buurtgericht werken vanuit de Oranjekerk'.

Onze missie

Van betekenis zijn voor onze buurtbewoners is onze missie. We willen aansluiten bij waar buurtbewoners zelf mee bezig zijn en ons daarbij richten op zingevings- en levensvragen.

Deze invulling van onze missie in de buurt is nieuw. Het is een ontwikkeltraject waarmee wij zelf nog weinig ervaring hebben. Daarom geven wij de predikant daarin een voortrekkersrol. Wij zien daarbij ook ontwikkelpunten voor onszelf:

- binnen onze eigen geloofsgemeenschap en daarbuiten vrijmoedig het gesprek aan (kunnen) gaan over wat ons inspireert, motiveert en bezig houdt.
- inhoudelijk behulpzaam zijn bij het zelf organiseren van bijeenkomsten rondom relevante thema's.

2.3 Bezoekers en huurders

Het derde aandachtsveld waarop we ons richten betreft de bezoekers en huurders van het kerkgebouw, de buurtkapel, de Oranjehof en – nu nog in de opstartfase – de rouwkamer. Het gaat om kerkelijke en niet-kerkelijke activiteiten, om individuen en organisaties, om gratis gebruik tot en met puur commerciële verhuur van de ruimtes, om mensen die er bij toeval of op afspraak binnenlopen – daklozen, middenstanders, leden van gerenommeerde koren, de hulpkrachten van de Philadelphia-groep, en anderen. Een bijzondere rol speelt hierbij de inzet van de kunstcommissie; zij betrekken kunstenaars uit de buurt bij exposities en brengen kunst naar de kerk.

Sociaal ondernemerschap

Door het aanstellen van een beheerder met ondernemerskwaliteiten kon de **Oranjekerk** de laatste jaren uitgroeien tot een dynamische plek in de wijk. De kerk staat bekend als aantrekkelijke plaats om elkaar in groter of kleiner verband te ontmoeten.

Onze missie

Wij geloven dat we met de **Oranjekerk** 'spiritueel kapitaal' in handen hebben gekregen. Onze missie is om het gebouw kerk te laten zijn, het 'hart van De Pijp', een kloppend hart waar levensvragen een plek hebben voor ieder die er komt, een plek waar je rust in de buurtkapel ervaart, ruimte en natuur in de Oranjehof,

gastvrijheid in de ontmoetingsruimte en een kerkzaal die onmiskenbaar is ingericht als uitgespaarde ruimte voor de ontmoeting met de Eeuwige. Kerkzaal, kapel en tuin zien we als de spirituele longen van dit markante gebouw in deze eigenzinnige Amsterdamse stadswijk. Onze missie is om met dit 'spiritueel kapitaal' zichtbaar, vindbaar, aantrekkelijk en van betekenis te zijn voor wie het kerkgebouw om welke reden dan ook bezoekt.



§ 3

DE PROFESSIONELE INZET

Onze opdracht, opdracht predikant, opdracht beheerder

Onze opdracht

We zien het als opdracht en uitdaging om als kerk zichtbaar, vindbaar, aantrekkelijk en van betekenis te zijn voor mensen in de stad. We richten ons daarbij op wie zich thuis voelt bij onze geloofsgemeenschap, op wie toevallig of op afspraak de **Oranjekerk** bezoekt, en op onze buurtbewoners.

Om aan deze opdracht vorm te geven hebben we twee professionals in dienst: een predikant en een beheerder. Onze professionals zijn op de drie aandachtsvelden van de wijkgemeente vanuit de eigen opdracht betrokken en actief. De kerkenraad formuleert de kernopdrachten, is verantwoordelijk voor het stellen van kaders en grenzen, draagt de eindverantwoordelijkheid voor het geheel en stuurt bij wanneer dat nodig is.

Opdracht predikant

De opdracht van de predikant ligt bij het dienen van de geloofsgemeenschap, het inspelen op zingevings- en levensvragen en het inbrengen van de theologische reflectie op het sociaal ondernemerschap en op de wisselwerking tussen kerk (buurt) en samenleving.

Opdracht beheerder

De opdracht van de beheerder is om, samen met de assistent-beheerder en vrijwilligers, het sociaal ondernemerschap van de **Oranjekerk** vorm te geven. De beheerder exploiteert het gebouw vanuit een gastvrije en dienstbare grondhouding. De beheerder draagt hiermee bij aan de functie en betekenis van het gebouw als vitale kerkplek.



§ 4

DE PREDIKANT

Opdracht, profiel, competenties en vaardigheden, werken in teamverband, wonen en werken

In onze visie vragen de drie aandachtsvelden 'geloofsgemeenschap, buurtbewoners, bezoekers en huurders' een geëigende inzet van de predikant. Wij verwachten dat de predikant binnen de aanstelling van 0,8 fte 5 dagdelen besteedt aan de geloofsgemeenschap, 2 dagdelen aan zingevings- en levensvragen onder buurtbewoners en 1 dagdeel aan bezoekers en huurders en de theologische reflectie op het ondernemerschap.

Deze indicatie van de tijdsinvestering is richtinggevend. We beogen een vloeiende uitwisseling tussen de drie aandachtsvelden. We verwachten dat die uitwisseling een wisselwerking tot stand zal brengen die voor mensen in de buurt van betekenis en voor de geloofsgemeenschap een verrijking is. Voor dergelijke ontwikkelingen in de nabije toekomst staan we van harte open. Met het oog daarop vinden wij het belangrijk dat de predikant binnen het aandachtsveld geloofsgemeenschap ook aandacht besteedt aan onze ontwikkelpunten genoemd in 2.2.

4.1 Opdracht

De taken van de predikant zijn hierboven aangeduid als

het dienen van de geloofsgemeenschap
concreet: vieringen, pastoraat, toerusten, samenwerken

het actief zijn onder buurtbewoners
concreet: inhoudelijk buurtgericht werken, verbinden, samenwerken

het inbrengen van de theologische reflectie
concreet: op het sociaal ondernemerschap en op de wisselwerking tussen kerk en samenleving

4.2 Profiel

Bij deze opdracht past een predikant met het volgende profiel:

zij of hij:

is ondersteunend, ondernemend en verbindend, creatief en inspirerend
op alle drie aandachtsvelden 'geloofsgemeenschap, buurtbewoners, bezoekers en huurders'

gelooft van harte
communiceert op een onbevangen wijze over geloof

heeft ervaring als gemeentepredikant
en is vertrouwd met het werken in een stedelijke context.

4.3 Competenties en vaardigheden

De predikant die we zoeken

- heeft oog voor de kwaliteit en diversiteit van onze geloofsgemeenschap,
- kan in liturgie en preek mensen aan het denken zetten en inspireren,
- is sensitief voor de wisselwerking tussen 'geloofsgemeenschap, buurtbewoners, bezoekers en huurders',
- heeft voeling met wat dertigers en veertigers bezig houdt,
- geniet van het theologisch doordenken van het sociaal ondernemerschap als integraal deel van de wijkgemeente
- en heeft de veerkracht wanneer contacten met mensen na niet al te lange tijd weer worden losgelaten omdat men naar elders verhuist.

4.4 Werken in teamverband

De predikant is de wijkpredikant van de **Oranjekerk** en in dienst bij de Protestantse Kerk Amsterdam. In de **Oranjekerk** werkt de predikant in teamverband samen met de andere professionals - de beheerder en de assistent-beheerder. Naast enkele vrijwilligers is op de werkvloer een Philadelphia-groep met hun leidinggevenden actief.

De predikant is lid van de wijkkerkenraad van de **Oranjekerk**. Binnen het geheel van de Protestantse Kerk Amsterdam maakt de predikant deel uit van het collegiaal overleg van alle PKA-professionals en van de verschillende kerkordelijke gremia waaronder de werkgemeenschap van predikanten.

4.5 Wonen en werken

Op korte termijn is een pastorie beschikbaar.

In het kerkgebouw is voor de predikant een werkkamer beschikbaar; wij stellen er prijs op dat de predikant op gezette tijden vanuit de kerk werkt.



§ 5

ONZE UITDAGINGEN

'Kerk en wereld samen' (Lied 993), bescheidenheid als kracht
: een volgende fase

Onze visie is dat wij deel van de samenleving zijn, en dat God er voor alle mensen is. Geïnspireerd door Gods liefde, barmhartigheid en gerechtigheid willen we actief op onze samenleving betrokken zijn. Het inzicht dat de **Oranjekerk** ons 'spiritueel kapitaal' in handen legt, maakt ons bescheiden – want zo groot is onze gemeente niet en al onze gemeenteleden doen al zoveel aan vrijwilligerswerk. Toch hopen we dat onze bescheidenheid ook onze kracht is. Wat ons motiveert en stimuleert is de gemeenschap die we aan elkaar ervaren en de bemoediging dat we als wijkgemeente in Mokum niet op onszelf zijn aangewezen. Wat ons op zondagmorgen kan raken en inspireren is wat we van harte anderen gunnen: aandacht voor de ander (liefde), zorg voor wie een ander nodig heeft (barmhartigheid), en het opkomen voor wat mensen tot hun recht doet komen (gerechtigheid), ook als het om de toekomst van onze kinderen gaat en dus het duurzaam leven op aarde.

De geloofsgemeenschap van de **Oranjekerk** staat op een kruispunt, waarbij we met alles wat de laatste jaren is opgebouwd een volgende fase ingaan. De gegroeide visie was gericht op de geloofsgemeenschap en het sociaal ondernemerschap. De nieuwe visie zet daarnaast en ondersteund door het nieuwe stedelijke beleidskader bewust in op de betekenis van de kerk voor de stad, het staddeel, de wijk – concreet: op onze mede-buurbewoners.

Onze overtuiging ligt erin dat wanneer onze predikant actief is in de wisselwerking tussen kerk en samenleving, de gemeente van de **Oranjekerk** – in welke vorm zij zich verder ook zal ontwikkelen – van betekenis voor mensen is. Een belangrijke theologische competentie van de predikant is dat wat aan 'geestelijke behoeften' in de buurt is gevonden, zo te verbinden aan wat binnen de geloofsgemeenschap leeft dat zij daarop kan meeliften.

Voor ons is het daarom **Driewerf Oranje !** en hangt er altijd een vrolijke vlag te wapperen aan de toren van het gebouw dat sinds 1903 de spirituele longen van De Pijp mag zijn.

